A VÁNDORLÁS ÉS A NEMZETISÉGI STRUKTÚRÁK

A vándorlás lényegesen befolyásolja a társadalom tagolódását, rétegződését, vallási és etnikai struktúráját. Az alábbiakban ezt az 1992. évi romániai népszámlálás adataira támaszkodva Erdély példáján szemléltetjük.

ERDÉLY NÉPESSÉGÉNEK NEMZETISÉGI TAGOLÓDÁSA 1992-BEN

Megye	Összlakosság	Román	Magyar	Roma	Német	Egyéb
Fehér	414 227	373 472	24 843	12 301	3 179	422
%	100,00	90,2	6,0	3,0	0.8	0,1
Arad	487 370	392 195	60 908	13 515	9 280	13 372
%	100,00	80,5	12,5	2,8	1,9	2,3
Bihar	634 093	419 137	180 682	23 030	1 715	9 529
%	100,00	66,1	28,5	3,6	0,3	1,5
Beszterce-Naszód	327 238	295 884	21 173	9 024	959	198
%	100,00	90,4	6,5	2,8	0,3	-
Brassó	642 513	551 874	63 260	15 990	10 338	1 051
%	100,00	85,9	9,8	2,5	1,6	0,2
Krassó-Szörény	375 794	325 035	8 107	7 886	11 819	22 947
%	100,00	86,5	2,2	2,1	3,1	6,1
Kolozs	735 077	570 676	145 405	16 488	1 386	1 122
%	100,00	77,6	19,8	2,2	0,2	0,2
Kovászna	232 592	54 517	174 968	2 566	265	276
%	100,00	23,4	75,2	1,1	0,1	0,2
Hargita	347 637	48 812	294 269	4 104	198	254
%	100,00	14,0	84,6	1,2	0,1	0,1
Hunyad	547 993	503 345	33 671	5 644	3 614	1 721
%	100,00	90,9	6,1	1,0	0,7	0,3
Máramaros	538 534	436 281	54 788	6 910	3 368	37 187
%	100,00	81,0	10,2	1,3	0,6	7,0
Maros	607 298	316 634	251 039	34 581	4 538	506
%	100,00	52,1	41,3	5,7	0,7	0,2
Szatmár	400 158	233 518	140 112	10 553	14 259	1 715
%	100,00	58,4	35,0	2,6	3,6	0,4
Szilágy	266 308	192 164	63 150	9 133	148	1 713
%	100,00	72,2	23,7	3,4	0,1	0,6
Szeben	452 820	397 543	19 168	18 560	16 877	672
%	100,00	87,8	4,2	4,1	3,7	0,2
Temes	700 292	560 139	63 395	15 177	26 890	34 691
%	100,00	80,0	9,1	2,2	3,7	5,0
Összesen	7 709 944	5 671 173	1 598 938	205 464	108 933	125 438
%	100,00	73,56	20,74	2,66	1,41	1,63
Románia	22 760 449	20 352 980	1 620 199	409 723	119 431	258 111
%	100,00	89,4	7,1	1,8	0,5	1,2

A táblázat adataiból Erdély jelenlegi etnikai szerkezete tárul elénk. Ez a struktúra azonban nem csupán a természetes szaporulat eredménye. Az 1910. évi népszámlálás adatai szerint ugyanis Erdély 5.248.000 lakosa a következőképpen tagolódott nemzetiségi szempontból: román 2.829.000 (53,8%), magyar 1.663.000 (31,6%), német 565.000 (10,8%), egyéb 201.000 (3,8%). 1918 után a nemzetiségi összetétel alapvetően megváltozott. 1918-1920 között 150 ezer – egyes kutatók szerint (Varga E. Árpád) 200.000 erdélyi magyar vándorolt ki Magyarországra. Ezenkívül 142 ezer magyar anyanyelvű zsidót és kb. 40 ezer elmagyarosodott Szatmár-vidéki és bánáti svábot emeltek ki adminisztratív eszközökkel a magyarok soraiból. Emellett 50-55 ezer görög katolikus és görögkeleti vallású magyart kényszerítő eszközökkel szintén a románok közé soroltak. Nem meglepő tehát, ha a hivatalos román statisztika 399 ezerrel kevesebb magyart talált e történelmi régióban, mint amennyi 1910-ben volt (Jakabffy Elemér 1922). Csökkent a magyarok számaránya a két világháború között és a második bécsi döntés utáni kivándorlással is: 50–60 ezer magyar költözött, menekült át Magyarországra. Az 1944–45, majd az 1988–1992. évi kivándorlási hullám hozzávetőlegesen 250 ezerrel csökkentette az erdélyi magyarok számát. Tehát csupán a kivándorlás következtében félmilliónál többel apadt az erdélyi magyar közösség létszáma. Ha ehhez hozzászámítjuk az erőszakolt és a békés asszimiláció révén elszenvedett veszteséget is (ez egyes becslések szerint nem kevesebbet mint 400-430 ezret tesz ki), akkor nem csodálkozhatunk azon, hogy a romániai, pontosabban az erdélyi magyar népközösség – hiszen a magyarok 98,7%-a e történelmi tartományban él – az 1992-es népszámlálás adatai szerint 43 ezerrel (2,6%-kal) kevesebb mint 1910-ben. Ugyanezen időszak alatt az erdélyi román lakosság száma 2.829.000-ról 5.671.000-ra (200,5%-os növekedés) szaporodott. Nyilvánvaló azonban, hogy az erdélyi román lakosság sem csupán a természetes szaporulat eredményeként duplázódott meg. Ehhez nagymértékben hozzájárult kb. 1.200.000 Kárpátokon túli román beköltözése Erdélybe. Románia jelenlegi lakossága (22.760.449 fő) az 1992. évi, az ország mai területére átszámított lakosságához viszonyítva (12.768.399 személy) 178,3%-os növekedést mutatott fel. E növekedésnél szem előtt kell tartani, hogy a régi Románia természetes szaporulata lényegesen magasabb mint az erdélyi. Így pl. 1989-ben Erdélyben 4,5 ezrelék, míg Moldvában 10 ezrelék volt a természetes szaporulat.

Az 1977-es népszámlálás adatai szerint az utóbbi félévszázadban Kovászna és Hargita megyékből 107 ezer személy települt ki (a két megye közti vándorlást nem vettük figyelembe). Ez a szám a két megye lakosságának 20,4%-a, míg más közigazgatási-területi egységekből 67 ezer személy települt be a két megyébe, azaz az összlakosság 12,8%-a, tehát a két megye lakosságának egyharmada kicserélődött. A vándorló népesség nemzeti összetételét a román statisztika nem tartja nyilván. Így csak becslésekre hagyatkozhatunk. Feltehető, hogy a kivándorlók 90%-a volt magyar s a beköltözöttek 90%-a

román. Eszerint az említett csökkenés 91 ezer fő. Máskülönben alig volna magyarázható, hogy Székelyföldön a románok aránya 202,7%-kal növekedett 1919–1977 között.

Az erdélyi magyar lakosság demográfiai struktúrájának bemutatása nem volna teljes, ha nem elemeznénk e népesség térbeli-területi elhelyezkedését, amely a fenti példa szerint szorosan összefügg a vándorlással.

Az erdélyi magyarság zöme három, viszonylag összefüggő régióban él:

1. a Székelyföldön – két megyében – az 1992. évi népszámlálás szerint 469.237 magyar nemzetiségű személy él. Maros megyében, amelynek jelentős része történelmileg szintén a Székelyföldhöz tartozik, 251.039 fő. E három megyében összesen 720.276 magyar él, vagyis a romániai magyarság 44,5%-a;

2. a román-magyar határmenti sávban (Szatmár, Bihar, Arad és Temes megyék) 1992-ben 445.097 személy, 27,5%-a a romániai magyarságnak;

3. Kolozsvártól északnyugatra fekvő területeken (Kolozs, Szilágy, Máramaros megyék) 1992 elején 286.373 magyar lakost számláltak meg.

A felsorolt tájegységek közül csak a Székelyföldön élő magyarok alkotnak tömböt. Itt az asszimiláció veszélye, ha az elvándorlás minimumra csökkenne, jóval kisebb, mint az említett másik két tájon. A felsorolt megyékben él a romániai magyarság 88,2%-a (1.428.716 fő).

A következő megyékben élő magyarok már a szórvány települések népességéhez sorolhatók: Krassó-Szörény (8.107), Szeben (19.168), Beszterce-Naszód (21.173), Fehér (24.483), Hunyad (33.671) és Brassó (63.266): összesen 169.869 személy, azaz a romániai magyarok 0,5%-a. A Kárpátokon túli területeken 21.611 magyar él, zömükben Bukarestben (8.611) Bákó megyében (4.362).

A továbbiakban a magyar nemzetiségű népesség aránya szerint részletezzük az erdélyi, bánáti, körösvidéki és máramarosi települések számát.

TELEPÜLÉSEK SZÁMA A MAGYAR LAKOSSÁG ARÁNYA SZERINT

A magyar népesség aránya. %	Települések száma	%
—10	682	62,2
10—20	101	9,2
20—30	60	5,4
30—40	48	4,3
40—50	34	3,1
50—60	32	2,9
60—70	20	1,8
70—80	20	1,8
80—90	22	2,0
90—	81	7,3
Összesen	1105	100,0

Forrás: Magyarország nemzetiségeinek és a szomszédos államok magyarságának statisztikája (1910-1990). (Az 1992 szeptember 2-5. között tartott konferencia előadásai.) Budapest KSH 1994.

A táblázat adataiból kitűnik, hogy valójában az erdélyi magyar lakosság számos falusi és városi településen él szétszórva. Mindössze 175 (az összlelepülések 15,8%-a) közigazgatási egységben alkotja a lakosság többségét. (N. Israte: Dare de seamă statistică asupra populaţiei Ardealului în 1923 comparativ cu anul 1910, privind mai ales situaţia minorităţilor c. statisztikai munkájában 737-re teszi azoknak a falusi közigazgatási egységeknek a számát – ez a szám a 4083 falusi közigazgatási egység 18,1%-át teszi ki –, amelyeknek a lakossága magyar. A magyar lakosság diszperziója tehát megnőtt.) A szórványlét pedig katalizálja az asszimilációs erők működését.

N. Istrate nem is sejtette, hogy az ún. szocialista rendszer milyen hatalmas erőfeszítéseket tesz majd e cél valóra váltására, önkényes kényszerítő eszközöket alkalmazva. Nem törődve tényleges városképző erőkkel, voluntarista módon, adminisztratív eszközökhöz folyamodtak az előbb említett cél elérésére. Ez a szubjektivista, önkényes politika azonban alapjában kérdőjelezte meg a romániai urbanizáció racionalitását, hatékonyságát, a városok szerepét a modernizációs folyamatokban.

A függelék 1. és 2. sz. idevonatkozó táblázata nem igényel hosszadalmas kommentárt. Látható, hogy 1910 és 1977 között 121.000-ről 2.515.000-ra, azaz 20,8-szorosára növekedett a román városi lakosság száma, míg pl. a magyaroké 1,8-szorosára. Az értelmezésnél szem előtt kell tartani, hogy a két világháború, de mindenekelőtt a „szocialista” korszakban Erdélyben 71 új város létesült. Az új városok lakosságának a száma (akkor ezek falusi települések voltak) 1910-ben 325 ezer főt tett ki. Ebből 117 ezer (36,1%) román, 120 ezer 36,9%) magyar, 55 ezer (17%) német, 32 ezer (10%) egyéb nemzetiségű volt. Ezt figyelembe véve a román városlakók növekedése 10,6-szoros, a magyaroké pedig 1,4-szeres. Az erdélyi városok „nacionalizálása” nyomán a román elem súlya ugyanakkora 70,7%, mint Erdély összlakosságán belüli aránya.

A törzslakosság és az újonnan betelepültek arányszámának megváltozása a tömeges vándorlás következtében

Az erdélyi városok létkérdése, hogy az itt nagyobb mértékben meghonosított nyugat-európai értékek ne semmisüljenek meg. Ez mindig is fontos volt, de most, amikor egy új gazdasági rendszer, új osztályszerkezet, új, modern mértékkel mérve, adekvátabb intézményrendszer, kultúra, beleértve a viselkedéskultúrát is, van kialakulóban, különösen lényeges.

1000 HELYBEN SZÜLETETT LAKOSRA JUTÓ BETELEPÜLT LAKOS

Megye		Megye	
Bukarest	1452	Dolj	429
Constanţa	1421	Hargita	429
Temes	1139	Mehedinţi	416
Brassó	1081	Bacău	387
Hunyad	998	Gorj	384
Szeben	702	Buzău	360
Arad	667	Máramaros	353
Kolozs	651	Neamţ	350
Krassó-Szörény	647	Vâlcea	346
Brăila	590	Suceava	342
Maros	556	Beszterce-Naszód	337
Tulcea	502	Vrancea	321
Bihar	491	Dâmboviţa	307
Iaşi	485	Olt	294
Galaţi	478	Vaslui	287
Prahova	479	Ilfov	270
Ialomiţa	476	Szilágy	266
Fehér	460	Teleorman	259
Kovászna	449	Botoşani	2.56
Szatmár	447		
Argeş	430	ROMÁNIA	536

Forrás: Recensământul Populaţiei şi al locuinţelor din 5. 1. 1992 Vol. I. 744–746. oldal.

A fenti adatok azt mutatják, hogy ezer helybéli születésű és lakóhelyű lakosra hány bevándorolt jut Románia egyes megyéiben. A demográfiai invázió hullámai különösen magasra csaptak 12 megyében és Bukarestben, közülük 8 megye erdélyi (Temes 1.139, Hunyad 998, Szeben 702, Arad 667, Kolozs 651, Krassó-Szörény 647, Maros 556).

A vándorlás elsősorban a városok népességének összetételét módosította. A helybeli születésű városi népesség Románia városaiban – megyénként regisztrálva – az alábbi adatok szerint kisebbséget alkot. 1977-ben Románia városi településein az erdélyi megyék városaiban a legalacsonyabb a törzslakosok aránya.

A HELYBEN SZÜLETETT TÖRZSLAKOSSÁG ARÁNYA A VÁROSOKBAN 1977-BEN (%)

Megye	A városi törzslakosság aránya	Megye	A városi törzslakosság aránya
Constanţa	32,58	Vrancea	44,28
Temes	33,50	Vâlcea	44,31
Brassó	35,98	Tulcea	45,52
Hunyad	37,23	Mehedinţi	43,93
Krassó-Szörény	38,18	Ialomiţa	45,37
Argeş	38,31	Galaţi	46,45
Iaşi	38,98	Hargita	46,45
Neamţ	40,88	Ilfov	47,18
Suceava	41,68	Botoşani	47,52
Dâmboviţa	42,41	Olt	47,98

Kolozs	42,11
Dolj	42,99
Szeben	42,87
Maros	42,99
Bacău	43,11
Buzău	42,23
Gorj	43,51
Beszterce-Naszód	43,64
Arad	43,64
Bihar	43,93

Prahova	47,98
Brăila	48,53
Szatmár	48,02
Kovászna	48,73
Szilágy	48,82
Vaslui	48,87
Fehér	49,55
Teleorman	54,21
Máramaros	55,66
ROMÁNIA	42,29

A területi mobilitás a falvakban is lezajlott. Országos szinten 1977-ben 1.838.015 (16,24%) új lakos volt a romániai falvakban. Ebből 698.406 (38,00%) fő jut az erdélyi falvakra. Erdély lakossága Románia összlakosságához viszonyítva 34,80%-ot tesz ki, vagyis a falusi mobilitás rátája e régiókban némileg magasabb az átlagnál. Moldva új falusi lakosainak a száma 318.934 (17,35%). Moldva lakosságának az aránya az ország összlakosságához viszonyítva 20,42%. Dobrudzsa falusi lakosságán belül az új lakók száma 120.718 (6,57%), míg Dobrudzsa összlakossága Románia összlakosságának a 4%-át teszi ki, vagyis e tartományban a legmagasabb arányú a mobilitás a falusi lakosságon belül. Munténia falvaiban 24,52%-ot tesz ki az új falusi lakosság, míg a tartomány lakossága 29,87%-a az ország összlakosságának, így e zónában a vándorlás aránya jóval alacsonyabb az átlagnál. Megállapítható tehát, hogy a falvak új lakóinak növekedési dinamikája a legmagasabb Dobrudzsában és Erdélyben. Ezt bizonyára az irányított telepítési politika is serkentette.

A FALUSI TÖRZSLAKOSSÁG ARÁNYA, %

Megye	
Konstanca	57,44
Temes	61,70
Arad	75,71
Brassó	75,91
Hunyad	78,31
Tulcea	78,39
Ialomiţa	78,52
Szeben	79,13
Brăila	79,18
Maros	80,59
Bihar	81,55
Szatmár	81,82
Kovászna	82,80
Krassó-Szörény	83,02
Fehér	83,13
Buzău	83,52
Gorj	83,52
Ilfov	83,62
Hargita	84,21
Kolozs	84,28

Megye	
Beszterce-Naszód	84,50
Prahova	85,35
Mehedinţi	85,75
Vâlcea	85,83
Argeş	86,17
Suceava	86,35
Olt	86,52
Vrancea	87,12
Dolj	87,22
Teleorman	87,34
Iaşi	88,31
Neamţ	88,75
Máramaros	88,94
Galaţi	88,94
Dâmboviţa	89,01
Vaslui	89,22
Botoşani	89,25
Bacău	89,69
ROMÁNIA	83,76

Nem véletlen – az előbbi tábla igazolása szerint –, hogy az erdélyi és a dobrudzsai megyék falvaiban a legalacsonyabb a törzslakosság hányada. Brassó, Hunyad, Krassó-Szörény, Szeben, Hargita, Kovászna és Fehér megyék határosak olténiai, munténiai és moldovai megyékkel. Ez a tény bizonyára szerepet játszott ebben az interregionális falusi vándorlási folyamatban.

A leírt arányszámok óhatatlanul felidézik, hogy több európai országban, így például Finnországban is törvény védi a történelmileg kialakult etnikai struktúrákat. Ez a jogi szabályozás nem az elzárkózást (szeparatizmust), hanem az etnikumok közti civilizált együttélést hivatott védelmezni és serkenteni, a sokoldalú kapcsolatok kikristályosodását a társadalmi élet minden területén. Romániában azonban Maros megye példája az általános minta: Maros megye még 1948 után is magyar többségű megye volt. A megye határainak, majd a tartomány határainak sorozatos „kiigazítása”, továbbá nagyszámú, más megyékből származó, sőt a Kárpátokon túl született román beköltözésével, betelepítésével, a falusi lakosságon belül többséggé vált a románság.

A román-magyar civilizált együttélést az adminisztratív eszközökkel manipulált, spontánnak feltüntetett migráció, amely olykor törvénytelen előjogokat helyezett kilátásba a betelepítetteknek, az eddig érvényes értékrendet aláásta, a társadalmi dezorganizáció káros jelenségeit termelte ki.

A vándorlás és a nemek, korcsoportok közötti arányok módosulása

Bizonyos biológiai törvényszerűségek értelmében, több fiúgyermek születik mint leány. Így például Romániában a 0-4 év közötti kohorszon belül a nemek közötti arány $95^0/_{00}$ (985.337 fiú és 936.043 leány). Más szavakkal 5%-al több fiú születik mint leány. A férfiak magasabb halálozási arányszáma következtében ez a viszonyszám a 45-49 évesek korcsoportjában kiegyenlítődik; e kohorszokban a nemek közötti arány 1003, a 40-44 évesek esetében még csak 996. Pontosabban a 46-47 évesek korcsoportjában jön létre az időleges, viszonylagos mennyiségi egyensúly a nemek között. Ez feltehetően, nem minden országban megy végbe éppen az említett korban. Ez, nyilvánvalóan közegészségügyi és kulturális kérdés is. Az említett korhatártól kezdve, legalábbis Romániában, növekszik a nők arányszáma, a feminizációs ráta értékei növekvő tendenciát mutatnak. Ez az érték országunkban a 80 éven felüliek korcsoportjába 1737, vagyis ennyi nő jut 1000 férfira. Ezek az értékek természetesen országos szinten érvényesek.

Nem kétséges, hogy a nemek területi arányát a migráció is módosítja amint az az alábbi táblázatban foglalt adatokból is kiderül.

Tartomány	Születési hely szerinti arány	Lakhely szerinti arány
Munténia	1027	1026
Olténia	1032	1056
Dobrudzsa	1016	975
Moldva	1020	1035
Erdély	1033	1014
Bukarest	997	1075
Nem válaszolt	1235	-
Összesen Romániában	1029	1029

Munténia esetében minimális (egy ezrelék). Bukarest municípiumban a legnagyobb, a törzslakosság és a jelenlegi összlakosság nemi összetétele közötti (±78 ezrelék) eltérés. Ez azt jelenti, hogy a főváros jobban, nagyobb mértékben vonzotta a női munkaerőt, mint a férfit. Dobrudzsa két megyéjében, különösen Konstancán, szintén nagy a különbség a férfiak és nők aránya között de negatív értékű (-41 ezrelék). E régió gazdasági létesítményei a dokkmunkásoktól a feldolgozó iparig, elsősorban férfi munkaerőt igényeltek. A nők arányszáma számottevően növekedett Olténiában (+24 ezrelékkel). A feminizációs folyamat előrehaladott Moldvában is (+15 ezrelék), viszont Erdély több nőt „exportált", mint férfit, s emiatt 19 ezrelékkel csökkent a nők aránya.

Ismeretes, hogy nem csak a vándorlás szabályozta a területi nemi arányokat. Szerepe azonban a falvak és városok kor szerinti bontott nemenkénti arányaiból az alábbiak szerint kiolvasható.

A VÁROSI LAKOSSÁG NEMENKÉNTI ARÁNYA 1977-BEN (ROMÁNIA)

0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	+70
947	961	962	939	1103	948	948	955	%7	977	1069	1244	1203	1235	2297

A FALUSI LAKOSSÁG NEMENKÉNTI ARÁNYA 1977-BEN

0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	+70
952	956	949	1016	839	1023	1032	1045	1023	1024	1178	1253	1267	1176	1857

A 0-14 évesek arányai között nincs lényeges különbség falun és városon. A 15-19 évesek korcsoportjában már lényeges a különbség: a falusi lakosság körében jóval nagyobb a leányok aránya, mivel a fiúk nagyobb hányada válik szakmunkássá s vándorol be a városba.

A 20-24 évesek esetében az „erőviszonyok" a városi leányok felé tolódnak el: az 1000 férfira jutó városi nők aránya 1103, míg falun 839. A falusi leányok legjelentősebb hányada ebben a korban vág neki a városnak. Ezek közül, egy kisebb hányad iskolai tanulmányokat végez.

A 25-49 éves városi női korcsoportok aránya az átlag alatt mozog; a falusi nők arányai átlag fölöttiek. A fenti adatok szerint a 70 éven felüliek között városon 2.297 nő jut 1000 férfira, míg falun 1.857.

Az autochton városi népességben a nők és férfiak közötti arányok a következők: 994 (1.980.940 : 1.992.854-hez), az 1977-es városi összlakosságon belül pedig 1.023 (4.750.988 : 4.644.741); a különbség az első esetben 11.914 + férfi, a második esetben 106.247-tel több nő.

Az autochton falusi lakosságon belül a nők aránya 978 (4.689.423 : 4.793.127), az 1977-es falusi összlakosság szintjén 1.037, vagyis 59 ezrelékkel több mint a törzslakosságon belüli arány.

A különbség az első esetben 103.704-el több férfi, mint nő, a második esetben 203.885-el több nő, mint férfi.

A migráció jelentősen módosította a nemek arányát. A nők alacsonyabb arányszáma a városi és falusi törzslakosság körében magyarázható az exogám, patrilokális házasságok gyakoriságával az endogám, matrilokális típusú házasságokhoz viszonyítva.

A vándorlás nemek szerinti arányát az alábbiakban Erdély vetületében részletezzük. Az Erdélybe betelepült 532 908 Kárpátokon-túli személy közül a nők arányszáma 45,55% (242.742), ami azt jelenti, hogy 47.424 nővel kevesebb mint férfi (290.166 férfi) vándorolt be. Az Erdélyből kitelepültek között, magasabb a nők arányszáma, mint a férfiaké. Így a Moldvába kitelepültek (46.242 személy) közül 52,93% (24.477) nő, a Munténiába vándorlók közül (54 232) 52,46%, az Olténiába kiköltözöttek közül (40.230) 52,49% nő, a Dobrudzsába vándorlók közül a nők aránya 50,61%, a Bukarestben letelepült erdélyieknek pedig 53,37%-a a női nemhez tartozik.

AZ ERDÉLYBE BETELEPÜLTEK NEMEK SZERINTI TAGOLÓDÁSA

Megye	Összbetelepültek	Ebből nő	%	Nemi arány	+ -	Nő
Fehér	14 070	6 159	43,77	779	-	1 752
Arad	23 331	10 971	47,02	888	-	1 389
Bihar	11 456	4 835	42,20	730	-	1 786
Beszterce-Naszód	5 319	2 520	47,38	900	-	279
Brassó	149 070	65 169	43,72	777	-	18 732
Krassó-Szörény	49 276	21 312	43,25	762	-	6 652
Kolozs	20 355	9 271	45,55	836	-	1 813
Kovászna	6 820	3 302	48,42	939	-	216
Hargita	13 605	6 717	49,37	975	-	171
Hunyad	88 545	39 601	44,72	809	-	9 343
Máramaros	8 800	3 822	43,43	765	-	1 156
Maros	12 568	5 794	46,10	855	-	980
Szatmár	3 567	1 492	41,83	719	-	583
Szilágy	2 501	1 153	46,10	855	-	195
Szeben	41 373	20 588	49,76	991	-	197
Temes	82 240	40 036	48,68	949	-	2 168
Összesen	532 908	242 742	45,55	837	-	47 424

AZ ERDÉLYBŐL KITELEPÜLTEK NEMEK SZERINTI TAGOLÓDÁSA

Megye	Összbetelepültek	Ebből nő	%	Nemi arány	+-	Nő
Moldva						
Bacău	8 343	4 538	54,39	1 193	+	733
Botoşani	2 801	1 412	50,41	1 017	+	23
Galaţi	8 605	4 461	51,84	1 076	+	317
Iaşi	8 555	4 602	53,39	1 164	+	649
Neamţ	4 999	2 633	52,67	1 128	+	1 505
Suceava	7 617	3 732	49,00	961	-	153
Vaslui	2 421	1 276	52,71	1 114	+	162
Vrancea	2 901	1 823	62,84	1 691	+	745
Összesen	46 242	24 477	52,93	1 125	+	2 712
Munténia						
Argeş	9 644	4 834	50,12	1 005	+	24
Brăila	4 095	2 105	51,43	1 055	+	115
Buzău	4 866	2 563	52,67	1 115	+	260
Dîmboviţa	6 123	3 302	53,93	1 310	+	781
Ialomiţa	3 962	1 991	50,25	1 010	+	20
Ilfov	6 125	2 954	45,23	932	-	217
Prahova	16 294	9 054	55,57	1 251	+	1 814
Teleorman	3 123	1 647	52,74	1 116	+	171
Összesen	54 232	28 450	52,45	1 103	+	2 968
Olténia						
Dolj	11 043	5 889	51,33	1 143	+	735
Gorj	7 901	4 046	51,21	1 050	+	191
Mehedinţi	7 452	3 999	53,66	1 158	+	546
Vîlcea	8 252	4 257	51,59	1 066	+	262
Olt	5 582	2 924	52,38	1 100	+	266
Összesen	40 230	21 115	52,49	1 105	+	2 000
Constanţa	16 196	7 892	48,73	950	-	412
Tulcea	2440	1 539	63,13	899	+	640
Bukarest	103 238	76 026	58,37	1 402	+	21 814

A migráció miatt tehát csökken a nők arányszáma Erdélyben.

A nők nagyobb arányú részvétele a migrációban, hipotézisünk szerint a következőkkel magyarázható: 1. különösen az erdélyi falusi leányok esetében a cselédnek, ill. háztartási alkalmazottnak való elszegődéssel; 2. az exogám, patrilokális házasságok nagyobb számával az endogám matrilokális házasságokhoz viszonyítva; 3. a szolgáltatási (tercier) szektorhoz tartozó egészségügyi, tanügyi és kereskedelmi intézményekben, vállalatokban a nők magasabb arányszámban dolgoznak, mint a férfiak. Következésképpen a nők vándorlását nemcsak az állami kézben lévő termelő apparátus extenzív fejlesztése, hanem a civil társadalom szférájába tartozó háztartások (a családok esetében) és családalapítás (az exogám patrilokális házasságok esetében) is serkentették. Ezt a demográfiai-etnológia jelenségegyüttest értelmezve ne tévesszük szem elől azt sem, hogy a 15-19 éves korcsoportokon belül a nők arányszáma, a férfiakéhoz viszonyítva, 986 ezrelék (5.375.474 : 5.424.876) az össz-

lakossághoz viszonyítva pedig 49,66% (5.375.474 : 10.824.876), azaz 49.402-vel van kevesebb nő az említett korcsoportokban, mint férfi.

A férfiak arányszáma a vándorlók népességen belül a vándorlási távolság nagyságával egyenes arányban növekszik. A nagyobb kockázattal járó, gyakorta más történelmi régiókba irányuló migrációt nagyobb mértékben vállalják a férfiak, mint a nők. A férfiak lakáskérdésének ideiglenes megoldása a munkásszállások létesítése révén egyszerűbb, igénytelenebb. Az ún. nehézipar fejlesztése döntő módon befolyásolta a nemek közötti arányok eltolódását a különböző településtípusokon, az ország különböző övezetein (zónáin) belül. A nemek közötti arányok a legkirívóbban Erdélyben módosultak. Ez, nemcsak az erdélyiek magas fokú receptivitásával, vállalkozó kedvével, kockázat vállalásával függ össze, hanem a diktatúra telepítési politikájával is.

Ennek egyik központi rendező elve a homogenizálás, amely nem merült ki az erdélyi magyarok s más nemzetiségek asszimilációjában, hanem a regáti és erdélyi lakosság közötti, történelmileg kialakult regionális különbségek megszüntetésére, bármily eszközök árán is, szüntelenül törekedett. E politika értelmi szerzőinek és végrehajtóinak kisebb gondja is nagyobb volt annál, hogy olyan természetű demográfiai kérdésekkel foglalkozzanak, mint a nemek közötti normális arányok biztosítása. Sőt, a nemek közötti mennyiségi arányok kiegyensúlyozatlansága növelte a vegyes házasságok arányszámát, amely tudvalevőleg „a természetes” asszimiláció fő eszköze volt és maradt. Az előbbiekkel nem akarjuk azt állítani, hogy az említett negatív demográfiai jelenségeket kizárólag a nehézipar fejlesztési politikája s adminisztratív „intézkedések” idézték elő.

Ebben a negatív előjelű demográfiai folyamatban, feltehetően, az az ismert tény is szerepet játszott, hogy az erdélyi régió sanyarú gazdasági helyzete miatt (ez különösen a két világháború közötti időszakra és az 50-es évekre vonatkozik) a székely leányok ezrei, elszegődtek cselédnek az ország különböző városaiban élő módosabb családokhoz, elsősorban Bukarestbe, ahol nem csekély részük férjhez ment s nem tért vissza sem szülőfalujába, sem szülőmegyéjébe. Ezek közül sokaknak a gyermeke, nem tanulta már meg az anyanyelvét, beolvadt a többségi nemzetbe.

A migráció lényegesen módosítja a népesség kormegoszlását. Az alábbi táblák adatai ezt a demográfiai tényt hűen tükrözik. A fiatalabb korosztályok tagjai vállalják a leggyakrabban a rezidenciális státus változtatásával együtt járó kockázatokat. A meggyérült lakosságú falvakban növekszik tehát az öregek aránya, másrészt a túlzsúfolt városok korstruktúrája megfiatalodik.

KORCSOPORTOK ARÁNYA A FALUSI LAKOSSÁGON BELÜL, 1977-BEN, %-BAN

Megye	0—14	15—19	60-on felül	Nem válaszolt
Erdély				
Arad	19,53	57,97	21,99	0,51
Hunyad	19,69	58,95	20,82	0,54
Krassó-Szörény	20,14	59,27	20,04	0,58
Temes	21,24	62,76	15,14	0,46
Fehér	21,66	61,06	16,81	0,47
Bihar	24,08	58,60	16,72	0,60
Kovászna	24,46	56,00	19,22	0,32
Hargita	25,39	56,26	17,71	0,64
Brassó	25,70	57,78	16,12	0,40
Szilágy	26,55	56,24	16,42	0,79
Kolozs	26,61	57,03	15,84	0,52
Szeben	27,58	56,44	15,81	0,17
Maros	27,97	55,31	16,13	0,59
Máramaros	28,50	57,52	13,53	0,45
Szatmár	28,70	56,56	14,22	0,52
Beszterce-Naszód	28,80	56,95	13,79	0,46
Moldva				
Vrancea	28,83	55,15	15,74	0,28
Botoşani	30,96	52,46	15,68	0,90
Suceava	31,02	54,67	13,79	0,52
Neamţ	31,73	54,16	13,65	0,46
Galaţi	31,86	54,03	13,58	0,53
Bacău	32,41	53,37	13,55	0,67
Vaslui	33,29	50,29	15,48	0,94
Iaşi	35,41	51,41	12,63	0,55
Olténia				
Dolj	22,69	57,24	19,41	0,66
Mehedinţi	23,04	54,39	21,74	0,83
Vîlcea	25,71	55,92	17,76	0,61
Olt	26,93	55,31	17,31	0,45
Gorj	27,01	53,93	18,17	0,89
Munténia				
Teleorman	23,10	56,59	19,84	0,47
Ilfov	23,94	57,72	16,93	0,41
Buzău	26,06	55,64	17,61	0,69
Dîmboviţa	26,60	56,50	16,38	0,52
Argeş	27,08	55,33	16,86	0,73
Brăila	27,23	56,95	15,62	0,20
Prahova	27,25	56,11	16,01	0,63
Ialomiţa	28,17	55,43	15,97	0,53
Dobrudzsa				
Tulcea	28,60	56,40	14,44	0,54
Constanţa	28,94	58,31	12,22	0,53

KORCSOPORTOK ARÁNYA A VÁROSI LAKOSSÁGON BELÜL, 1977-BEN, %-BAN

Megye	0—14	15—19	60-on felül	Nem válaszolt
Erdély				
Temes	18,34	67,77	13,36	0,53
Arad	19,73	64,31	15,53	0,43
Kolozs	21,78	66,44	11,42	0,36
Brassó	22,29	68,62	8,77	0,32
Bihar	22,49	64,39	12,61	0,52
Krassó-Szörény	22,49	66,91	9,89	0,71
Hunyad	23,69	68,03	7,86	0,42
Szeben	24,63	64,93	10,32	0,12
Fehér	24,67	64,01	11,04	0,28
Maros	24,69	64,28	10,67	0,36
Szatmár	25,72	63,51	10,33	0,43
Kovászna	26,01	61,97	11,56	0,46
Szilágy	26,43	63,99	9,18	0,40
Beszterce-Naszód	27,07	63,38	9,26	0,29
Hargita	27,50	63,04	9,06	0,40
Máramaros	28,52	62,92	8,17	0,39
Moldva				
Iaşi	23,85	67,32	8,40	0,43
Vrancea	25,55	63,01	11,18	0,26
Galati	25,57	64,80	9,16	0,47
Suceava	26,28	63,73	9,62	0,37
Neamţ	26,35	64,62	8,53	0,50
Bacău	26,98	65,01	7,47	0,54
Botoşani	27,95	62,04	9,44	0,57
Vaslui	28,48	61,61	9,47	0,44
Olténia				
Dolj	23,03	66,16	10,14	0,37
Mehedinţi	24,51	64,18	10,65	0,66
Vîlcea	25,91	63,93	9,73	0,43
Olt	26,62	63,43	9,76	0,19
Gorj	27,02	64,18	8,28	0,52
Munténia				
Brăila	23,19	65,65	11,01	0,15
Prahova	23,33	63,94	12,29	0,44
Ilfov	24,00	64,15	11,44	0,41
Teleorman	24,22	63,99	11,42	0,37
Buzău	24,33	64,83	10,42	0,42
Dîmboviţa	25,39	64,91	9,21	0,49
Argeş	25,49	66,20	7,82	0,49
Ialomiţa	29,01	61,45	9,11	0,43
Dobrudzsa				
Constanţa	23,44	67,32	8,77	0,47
Tulcea	25,55	64,70	9,27	0,48
Bukarest	18,09	66,37	15,17	0,37

A vándorlás periódusai és üteme

A népmozgalmi folyamatok indítékai, mozgató erői között a legfontosabb, de nem egyedülálló szerepet a megélhetéssel szorosan összefüggő gazdasági természetű problémák játsszák. A függelékben lévő 5-6 táblák adatai tükrözik azt a köznapi tudatban kirajzolódott képet, hogy a két világháború közötti időszakban a faluról városba irányuló vándorlás üteme, az 1950 utáni időszakhoz viszonyítva relatíve alacsony volt. Ez érthető, hiszen a nagyipar fejlődési üteme szintén alacsony volt; a kisipar, a kiskereskedelem, hivatalok, tanügyi-kulturális intézmények, hadsereg, rendőrség stb. munkaerő felvétele sem volt jelentős. Emiatt az erdélyi városok lakosságának száma s azok elrománosítása is lassú ütemű volt.[1]

Az ’50-es, ’60-as és ’70-es években a faluról városba való bevándorlás felgyorsult. Ebben szerepet játszott a nagyipar, építőipar, szállítás extenzív fejlesztése, a földművelés, állattenyésztés vonzó erejének csökkenése az erőszakolt kollektivizálás következtében. Tagadhatatlan, hogy a mezőgazdasági munkálatok extenzív gépesítése normális viszonyok között is munkaerőfelesleget hozott volna létre. Mégis, a megfelelő anyagi érdekeltség hiánya volt az a fő tényező, amely a város felé terelte a fiatal képzettebb munkaerőt, de nem csupán azt. Ekkor vette kezdetét az az időszak, amikor csak az maradt a mezőgazdaságban, akinek nem volt más választása. Ezek zömükben nők voltak s idősebb férfiak. Elkezdődött tehát a falvak lakosságának elöregedése és elnőiesedése.

A 43. oldalon található táblázatból kitűnik, hogy míg a húszas-harmincas években a városokba való bevándorlás 10 éves üteme 5% alatt maradt, addig 1940-1949 között országos szinten elérte a 9,64%-ot, 1950-1960 között a 17,13%-ot, 1960-1970 között a 23,91%-ot 1970-1977 között pedig a 35,82%-ot. Feltehetően az utóbbi arányok jellemzők az 1977-1989 közötti folyamatra is.

A vándorlási különbözet Erdély esetében pozitív (±4.52%, 324 257 személy). Erdély 16 megyéjéből 8-nak (Szilágy, Fehér, Beszterce, Szatmár, Maros, Hargita, Kovászna, Bihar), negatív a vándorlási mérlege.

Végezetül összefoglaljuk az erdélyi megyék vándorlási mérlegét. A szélső értékeket Szilágy (-22,92%-al csökkent a megye lakossága az ott születettekhez viszonyítva) és Bihar megyék (-2,81%) képviselik. E megyék csoportjába tartoznak azok a területi-közigazgatási egységek, amelyeknek lakossága többségében magyar (Hargita és Kovászna), és azok amelyeknek a magyar nemzetiségű lakosság a népesség jelentős hányadát képviselik (Szatmár lakosságának 35%-a, Bihar népességének 28,5%-a Maros megyében a magyarok arányszáma 41,3% az 1992-es népszámlálás adatai szerint). A legnagyobb fokú a pozitív vándorlási különbözet a Déli-Kárpátok északi lejtőin fekvő

[1] Kivételt Erdély „fővárosa”, Kolozsvár, ill. a magyar-román határ közelében fekvő városok képeztek.

megyék esetében, amelyek közvetlenül határosak Munténia, Olténia több megyéjével, s a bánáti megyékben (Krassó-Szörény, Arad, Temes). A pozitív vándorlási különbözet szignifikáns szintű Kolozs megyében is, amelynek városi települései több évtizedes elrománosítási politikának stratégiai célpontjai voltak, s azok ma is.

AZ ERDÉLYI MEGYÉK LAKOSSÁGÁNAK VÁNDORLÁSI MÉRLEGE

A megye	Törzslakosság	A megyéből kitelepültek száma	A megyébe betelepültek száma	A vándorlási különbözet %	
Szilágy	343 329	98 300	19 540	-78 760	-22,92
Fehér	182 747	125 397	52 284	-73 113	-15,15
Beszterce-Naszód	326 229	62 880	23 279	-39 601	-12,14
Szatmár	420 748	66 033	39 125	-26 908	-6,40
Maros	642 951	119 923	82 317	-37 606	-6,83
Hargita	360 458	74 602	40 454	-34 150	-3,47
Kovászna	216 716	44 272	26 573	-17 699	-3,17
Bihar	651 370	85 895	67 619	-18 276	-2,81
Máramaros	489 070	60 072	63 862	-3 790	+0,77
Kolozs	684 604	104 947	135 850	+30 930	+4,52
Arad	464 281	56 515	104 232	+47 717	+10,28
Szeben	434 894	66 738	113 489	+46 751	+10,75
Krassó-Szörény	338 499	43 745	90 823	+47 078	+13,91
Hunyad	399 256	71 647	186 827	+115 180	+28,85
Temes	516 205	59 029	239 708	+180 679	+35,00
Brassó	404 618	66 085	244 330	+178 245	+44,05

FÜGGELÉK

1. AZ ERDÉLYI MEGYÉK ROMÁN ÉS MAGYAR LAKOSSÁGA 1910-BEN

Megyék	Városi összlakosság	A románok		A magyarok	
		száma	aránya	száma	aránya
Krassó Szörény	7 999	3918	48,96	1 413	17,66
Fehér	31 721	13 781	43,45	13 774	43,42
Hunyad	23 970	9 541	39,80	11 867	49,51
Beszterce-Naszód	13 236	4 470	37,77	2 024	21,34
Szeben	50 571	15 142	29,94	20 064	39,67
Brassó	47 635	13 960	29,31	21 188	44,48
Kolozs	96 710	17 551	18,15	75 270	77,83
Arad	63 166	10 279	16,27	46 085	72,96
Temes	92 373	13 793	14,93	35 727	38,68
Maros	48 157	7 016	14,57	25 737	53,44
Máramaros	38 669	4 902	12,68	31 683	81,93
Szilágy	14 947	1 288	8,68	13 507	90,37
Szatmár	50 970	1 202	2,36	48 866	95,87
Hargita	22 850	199	0,87	22 028	96,40
Kovászna	14 744	15	0,78	14 331	97,20
Összesen	697 401	120 981	17,35	457 991	65,67

1A. AZ ERDÉLYI VÁROSOK ROMÉN ÉS MAGYAR LAKOSSÁGÁNAK ALAKULÁSA

		Összesen	Magyar	%	Román	%	Német	%	Egyéb	%
Nagybánya	1930	16 630	6 515	39,2	8 456	50,8	294	1,8	1 365	8,2
	1956	35 920	16 747	46,6	18 768	52,2	96	0,3	309	0,9
Szatmárnémeti	1930	51 495	30 308	58,8	13 941	27,1	669	1,3	6 577	12,8
	1956	52 096	5 192	67,6	15 809	30,3	149	0,3	946	1,8
Nagykároly	1930	16 042	9 912	61,8	4 434	27,6	285	1,8	1 411	8,8
	1956	16 780	11 948	71,2	4 720	28,1	25	0,2	87	0,5
Szilágycseh	1930	6 034	3 240	53,7	2 306	38,2	5	0,1	483	8,0
	1956	7 147	3 926	54,9	3 188	44,6	4	0,1	29	0,4
Máramarossziget	1930	25 134	6 998	27,8	7 546	30,0	199	0,8	10 391	41,4
	1956	22 361	5 578	38,4	11 888	53,2	47	0,2	1 848	8,3
Felsőbánya	1930	6 055	2 663	44,0	2 993	49,4	5	0,1	10 391	41,4
	1956	8 134	3 688	45,4	4 345	53,4	10	0,2	1 848	8,3
Tasnád	1930	7 737	3 937	50,9	2 926	37,8	59	0,8	815	10,5
	1956	8 517	4 243	49,8	4 143	48,7	2	-	129	1,5
Felsővisó	1930	13 456	743	5,5	5 456	40,6	2 708	20,1	4 549	33,8
	1956	13 956	1 702	12,2	9 283	66,5	2 084	14,9	887	6,4
Kolozsvár	1930	103 840	55 351	53,3	36 981	35,6	2 728	2,6	8 780	8,5
	1956	154 723	77 839	50,3	74 623	48,2	1 115	0,7	1 146	0,8
Torda	1930	20 023	10 636	53,1	7 800	39,0	546	2,7	1 041	5,2
	1956	33 614	6 952	20,7	26 105	77,7	135	0,4	422	1,2
Nagyenyed	1930	11 340	5 651	49,8	4 876	43,0	190	1,7	623	5,5
	1956	11 886	3 975	33,4	7 525	63,3	82	0,7	304	2,6
Marosújvár	1930	7 589	2 664	35,1	4 354	57,4	93	1,2	478	6,3
	1956	10 701	2 162	20,2	8 267	77,2	82	0,8	190	1,8

		Összesen	Magyar	%	Román	%	Német	%	Egyéb	%
Beszterce	1930	16 268	1 507	9,3	6 127	37,7	6 170	37,9	2 464	15,1
	1956	20 292	3 028	14,9	14 007	69,0	2 626	13,0	631	3,1
Abrudbánya	1930	7 122	626	8,8	6 358	89,3	44	0,6	94	1,3
	1956	4 411	266	6,0	4 128	93,6	11	0,2	6	0,1
Dés	1930	17 965	6 566	36,6	7 893	43,9	161	0,9	3 345	18,6
	1956	19 281	7 812	40,5	11 148	57,8	42	0,2	279	1,5
Szamosújvár	1930	6 990	2 473	35,4	3 263	46,7	64	0,9	1 190	17,0
	1956	7 617	2 537	33,3	4 929	64,7	29	0,4	122	1,6
Naszód	1930	4 788	110	2,3	3 925	82,0	77	1,6	676	14,1
	1956	5 725	112	2,0	5 446	95,1	59	1,0	108	1,9
Aranyosgyéres	1930	4 124	1 557	37,8	2 123	51,5	103	2,5	341	8,2
	1956	11 514	2 111	18,3	9 283	80,6	75	0,7	45	0,4
Zilah	1930	10 688	5 942	55,6	4 382	41,0	53	0,5	311	2,9
	1956	13 378	6 875	51,4	6 442	48,2	5	-	56	0,4
Déva	1930	10 509	4 298	40,9	5 471	52,1	393	3,7	347	3,3
	1956	16 879	3 591	21,3	12 709	75,3	368	2,2	211	1,3
Vajdahunyad	1930	6 256	1 950	31,2	4 014	64,1	204	3,3	88	1,4
	1956	36 498	3 852	10,5	30 018	82,3	1 726	4,7	902	2,5
Gyulafehérvár	1930	12 282	2 490	20,3	8 058	65,6	618	5,0	1 116	9,1
	1956	14 776	1 454	9,8	12 832	86,9	360	2,4	130	0,9
Brád	1930	7 938	497	6,3	7 211	90,8	121	1,5	109	1,4
	1956	9 963	341	3,4	9 553	95,9	46	0,5	23	0,2
Hátszeg	1930	3 091	654	21,2	2 036	65,9	161	5,2	240	7,7
	1956	3 853	447	11,6	3 311	86,0	40	1,0	55	1,4
Piskitelep	1930	5 789	1 538	26,5	3 881	67,0	296	5,1	83	1,4
	1956	7 706	737	9,6	6 785	88,0	152	2,0	32	0,4
Szászváros	1930	7 337	1 244	17,0	4 983	67,9	937	12,8	173	2,3
	1956	10 488	615	5,9	9 147	87,2	675	6,4	51	0,5
Lupény	1930	15 093	5 907	39,1	6 464	42,8	979	6,6	1 743	11,6
	1956	21 188	5 072	23,9	14 706	69,4	834	4,0	576	2,7
Petrilla	1930	10 496	3 804	36,2	5 741	54,7	347	3,3	604	5,8
	1956	19 955	3 778	18,9	15 556	78,0	395	2,0	226	1,1
Petrozsény	1930	15 405	6 504	42,2	7 029	45,6	1 046	6,8	826	5,4
	1956	23 052	5 747	25,0	16 470	71,4	538	2,3	297	1,3
Vulkán	1930	14 053	5 254	37,4	7 540	53,6	560	4,0	699	5,0
	1956	14 859	2 796	18,8	11 602	78,1	346	2,3	115	0,8
Szászsebes	1930	9 137	345	3,8	6 477	70,9	1 963	21,5	352	3,8
	1956	11 628	363	3,1	9 414	81,0	1 363	11,7	488	4,2
Nagyvárad	1930	86 799	58 631	67,5	21 402	24,7	1 127	1,3	5 639	6,5
	1956	98 950	62 804	63,4	34 501	34,9	373	0,4	1 272	1,3
Belényes	1930	4 293	1 374	32,0	2 589	60,3	44	1,0	286	6,7
	1956	6 467	1 069	16,5	5 335	82,5	11	0,2	52	0,8
Borosjenő	1930	6 483	1 780	27,5	4 546	70,1	65	1,0	92	1,4
	1956	7 113	1 290	18,1	5 751	80,9	57	0,8	15	0,2
Nucset	1930	779	65	8,3	703	90,3	11	1,4	-	-
	1956	9 879	881	8,9	8 857	89,7	29	0,3	112	1,1
Vaskohsziklás	1930	586	40	6,8	545	93,0	1	0,2	-	-
	1956	5 874	902	15,4	4 826	82,2	73	1,2	73	1,2
Vaskoh	1930	4 147	155	3,7	3 983	96,0	6	0,2	3	0,1
	1956	4 538	182	4,0	4 333	95,5	12	0,3	11	0,2
Nagyszalonta	1930	15 297	13 053	85,3	2 006	13,1	74	0,5	164	1,1
	1956	16 276	13 040	80,1	3 180	19,5	13	0,1	43	0,3
Szilágysomlyó	1930	7 448	3 894	52,3	2 265	30,4	59	0,8	1 230	16,5
	1956	8 560	4 489	52,4	3 940	46,0	7	0,1	124	1,5
Medgyes	1930	15 505	4 170	26,9	4 272	27,6	6 100	39,3	963	6,2
	1956	32 498	6 122	18,8	18 120	55,8	8 034	24,7	222	0,7
Brassó	1930	59 232	24 977	42,2	19 378	32,7	13 276	22,4	1 601	2,7
	1956	123 834	24 186	19,5	88 651	71,6	10 349	8,4	648	0,5

		Összesen	Magyar	%	Román	%	Német	%	Egyéb	%
Nagyszeben	1930	55 224	6 884	12,5	20 676	37,4	26 136	47,3	1 528	2,8
	1956	90 475	4 772	5,3	60 526	66,9	24 636	27,2	541	0,6
Szentágota	1930	6 348	318	5,0	2 685	42,3	3 330	52,5	15	0,2
	1956	9 108	437	4,8	5 306	58,3	3 352	36,8	13	0,1
Feketehalom	1930	5 354	178	3,3	2 009	37,5	3 113	58,2	54	1,0
	1956	9 309	535	5,7	5 814	62,5	2 934	31,5	26	0,3
Predeal	1930	2 113	125	5,9	1 931	91,4	17	0,8	40	1,9
	1956	5 121	403	7,9	4 631	90,4	68	1,3	19	0,4
Barcarozsnyó	1930	5 347	114	2,1	3 409	63,8	1 745	32,6	79	1,5
	1956	7 974	225	2,8	6 178	77,5	1 565	19,6	6	0,1
Szecseleváros	1930	13 570	8 103	59,7	5 296	39,0	130	1,0	41	0,3
	1956	18 365	8 140	44,3	9 911	54,0	253	1,4	61	0,3
Zernyest	1930	5 153	694	13,5	4 084	79,3	346	6,7	29	0,5
	1956	6 673	569	8,5	5 992	89,8	109	1,6	3	-
Fogaras	1930	8 848	2 336	26,4	5 299	59,9	1 057	11,9	156	1,8
	1956	17 256	1 689	9,8	14 196	82,3	1 218	7,0	153	0,9
Viktóriaváros	1930	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1956	2 769	69	2,5	2 432	88,1	259	9,4	2	
Kőhalom	1930	3 691	529	14,4	1 514	44,0	1 633	44,2	15	0,4
	1956	4 691	598	12,8	2 689	57,3	1 385	29,5	19	0,4
Nagydisznód	1930	4 425	211	4,8	692	15,6	3 497	79,0	25	0,6
	1956	12 246	252	2,1	6 468	52,8	5 489	44,8	37	0,3
Erzsébetváros	1930	4 939	1 617	32,7	2 446	49,5	500	10,1	376	7,6
	1956	5 367	971	18,1	3 156	58,8	746	13,9	494	9,2
Segesvár	1930	13 003	2 968	22,8	4 489	34,4	5 294	40,6	282	2,2
	1956	20 363	3 104	15,2	11 897	58,4	5 087	25,0	275	1,4
Balázsfalva	1930	6 194	742	12,0	5 142	83,2	118	1,9	182	2,9
	1956	8 731	526	6,0	7 971	91,3	197	2,3	37	0,4
Dicsőszentmárton	1930	7 703	4 125	53,6	2 607	33,8	214	2,8	757	9,8
	1956	14 883	4 045	27,2	9 987	67,1	390	2,6	461	3,1
Arad	1930	87 662	42 393	48,3	30 741	35,1	11 627	13,3	2 901	2,3
	1956	106 460	37 633	35,3	59 050	55,5	8 089	7,6	1 688	1,6
Lugos	1930	23 593	6 226	26,4	9 722	41,2	6 756	28,6	889	3,8
	1956	30 252	6 107	20,2	18 869	62,4	4 473	14,8	803	2,6
Resica	1930	20 674	2 230	10,8	6 552	31,7	11 017	53,3	875	4,2
	1956	41 234	3 341	8,1	26 204	63,6	10 651	25,8	1 038	2,5
Temesvár	1930	102 390	36 818	36,0	25 024	24,4	36 029	35,2	4 519	4,4
	1956	142 257	36 459	25,6	76 173	53,6	25 494	17,9	4 131	2,9
Karánsebes	1930	9 496	638	6,7	5 510	58,0	3 005	31,7	343	3,6
	1956	15 195	612	4,0	12 271	80,8	1 936	12,7	376	2,5
Zsombolya	1930	10 873	2 116	19,5	640	5,9	7 703	70,8	414	3,8
	1956	11 281	2 423	21,5	3 456	30,6	4 915	43,6	487	4,3
Lippa	1930	9 877	1 753	17,7	5 852	59,3	2 152	21,8	120	1,2
	1956	10 064	1 192	11,8	7 333	72,9	1 363	13,5	176	1,8
Buziásfürdő	1930	4 608	722	15,7	2 667	57,9	1 098	23,8	121	2,6
	1956	5 140	549	10,7	3 791	73,7	636	12,4	164	3,2
Nadrág	1930	1 485	127	8,6	551	37,1	779	52,4	28	1,9
	1956	2 137	110	5,1	1 431	67,0	568	26,6	28	1,3
Újmoldova	1930	4 444	25	0,6	4 100	92,2	198	4,5	121	2,7
	1956	3 582	17	0,5	3 423	95,5	46	1,3	96	2,7
Stájerlakanina	1930	10 080	159	1,6	1 527	15,1	7 861	78,0	533	5,3
	1956	11 837	435	3,7	7 132	60,2	3 916	33,1	354	3,0
Oravica	1930	8 205	498	6,1	5 240	63,9	2 235	27,2	232	2,8
	1956	8 175	267	3,3	7 055	86,3	715	8,7	138	1,7
Herkulesfürdő	1930	1 108	56	5,0	927	83,7	116	10,5	9	0,8
	1956	1 656	57	3,4	1 541	93,1	42	2,6	16	1,0
Orsova	1930	6 628	900	13,6	3 634	54,8	1 683	25,4	411	6,2
	1956	6 527	458	7,1	5 281	80,8	505	7,7	283	4,3

		Összesen	Magyar	%	Román	%	Német	%	Egyéb	%
Nagyszentmiklós	1930	10 676	1 474	13,8	4 289	40,2	3 842	36,0	1 071	10,0
	1956	9 956	1 268	12,7	5 570	56,0	2 388	24,0	730	7,3
Marosvásárhely	1930	40 058	25 903	64,7	10 410	26,0	769	1,9	2 976	7,4
	1956	65 194	50 174	77,0	14 315	22,0	277	0,4	428	0,6
Csíkszereda	1930	8 306	7 395	89,0	656	7,9	96	1,2	159	1,9
	1956	11 996	11 247	93,7	668	5,6	45	0,4	36	0,3
Tusnádfürdő	1956	965	808	83,7	102	10,6	49	5,1	6	0,6
Székelykeresztúr	1930	5 025	4 526	90,1	320	6,4	86	1,7	93	1,8
	1956	5 194	5 120	98,6	54	1,0	16	0,3	4	0,1
Gyergyószentmiklós	1930	10 355	9 421	91,0	455	4,4	69	0,7	410	3,9
	1956	11 969	11 144	93,1	759	6,3	31	0,3	35	0,2
Székelyudvarhely	1930	9 981	8 731	87,5	951	9,5	171	1,7	128	1,3
	1956	14 162	13 623	96,2	453	3,2	59	0,4	27	0,2
Szászrégen	1930	12 384	5 498	44,4	3 130	25,3	2 247	18,1	1 509	12,2
	1956	18 091	10 011	55,3	7 032	38,9	483	2,7	565	3,1
Sepsiszentgyörgy	1930	10 818	8 357	77,2	2 020	18,7	206	1,9	235	2,2
	1956	17 638	15 308	86,8	2 188	12,4	98	0,6	44	0,2
Szováta	1930	3 484	3 233	92,8	187	5,4	4	0,1	60	1,7
	1956	6 498	5 916	91,1	553	8,5	14	0,2	15	1,2
Erdőszentgyörgy	1930	2 935	1 683	57,3	996	34,0	7	0,2	249	8,5
	1956	4 328	3 185	73,6	1 117	25,8	13	0,3	13	0,3
Kovászna	1930	6 207	4 673	75,3	1 465	23,6	37	0,6	32	0,5
	1956	7 290	5 455	74,8	1 810	24,8	20	0,3	5	0,1
Kézdivásárhely	1930	5 526	5 197	94,0	240	4,3	60	1,1	29	0,5
	1956	7 500	7 200	96,0	267	3,6	26	0,3	7	0,1
Borszék	1930	2 166	1 752	80,9	284	13,1	17	0,8	113	5,2
	1956	2 318	2 043	88,1	253	10,9	15	0,7	7	0,3
Maroshévíz	1930	8 314	2 790	33,5	4 678	56,3	100	1,2	746	9,0
	1956	8 944	3 584	40,1	5 210	58,3	19	0,2	131	1,5

Források: Recensământul 1930, Recensământul 1956.

2. AZ ERDÉLYI MEGYÉK ROMÁN ÉS MAGYAR LAKOSSÁGA 1977-BEN

Megyék	Városi összlakosság	A románok		A magyarok	
		száma	aránya	száma	aránya
Kovászna	82 217	16 620	20,21	64 269	78,17
Hargita	121 913	25 913	21,26	94 636	77,63
Maros	244 720	115 171	47,06	118 277	48,33
Szatmár	149 915	83 927	55,98	63 045	42,05
Bihar	238 014	134 129	56,36	98 845	41,53
Szilágy	63 641	42 958	67,50	19 637	31,17
Kolozs	398 883	285 097	71,47	108 832	27,28
Temes	356 296	253 594	71,18	45 770	31,17
Arad	235 013	171 428	72,94	42 122	27,28
Brassó	402 504	331 902	82,46	49 638	12,37
Máramaros	218 547	170 172	77,87	42 011	19,22
Hunyad	339 135	300 986	88,75	31 639	9,33
Beszterce-Naszód	68 149	60 425	88,67	6 082	8,92
Fehér	178 784	161 171	90,15	12 111	6,77
Szeben	270 322	201 702	74,62	17 042	6,30
Krassó-Szörény	190 598	159 824	83,85	7 002	3,67

Megjegyzés: A városi német lakosság 118 821 fő (3,34%). A legnagyobb számban és arányban: Temes megye 41 110 fő (11,54%), Szeben megye 48 834 fő (18,07%), Brassó megye 18 078 fő (4,449%) és Arad megye városaiban 11 295 fő (4,81%).

3. A NEMZETISÉGI TAGOLÓDÁS ERDÉLYBEN A VÁROSOKBAN, 1910-1977

Év	Összesen 1000 fő	Román		Magyar		Német		Egyéb	
		ezer fő	%	ezer fő	%	ezer fő	%	ezer fő	%
1910	683	121	17,7	441	64,6	105*	15,4	16	2,3
1930**	963	331	34,4	432	44,8	130	13,5	70	7,3
1948**	1 119	562	50,2	437	39,0	80	7,2	40	3,6
1956	1 754	989	56,4	592	33,8	146	8,3	27	1,5
1966***	2 620	1 698	64,8	721	27,5	167	6,4	34	1,3
1977	3 559	2 515	70,7	821	23,1	157	4,4	66	1,8

* A jiddis anyanyelvűekkel együtt.
** A peremközségekkel együtt.
*** Az 1968-ban életbe lépett közigazgatási felosztás szerint.

4. A NEMZETISÉGI TAGOLÓDÁS ERDÉLYBEN 1910-1992

Év	Összesen 1000 fő	Román		Magyar		Német		Egyéb	
		ezer fő	%	ezer fő	%	ezer fő	%	ezer fő	%
1910	5248	2829	53,8	1663	31,6	565*	10,8	201	3,8
1930	5548	3233	58,3	1481	26,7	541	9,7	293	5,3
1948	5761	3752	65,1	1482	25,7	332	5,8	196	3,4
1956	6232	4081	65,5	1616	25,9	373	6,0	162	2,6
1966	6720	4570	68,0	1626	24,2	373	5,6	150	2,2
1977	7500	5321	71,0	1651	22,0	323	4,3	205	2,7
1992	7710	5671	73,6	1599	20,7	109	1,4	331	4,3

* A jiddis anyanyelvűekkel együtt.

5. A FALVAKBA VALÓ BETELEPÜLÉS DINAMIKÁJA, %

	A betelepülés időszaka											
Megye	1920 előtt	1920-1929	1930-1939	1940-1949	1950-1959	1960-1964	1965-1969	1970-1974	1975-1977 I. 5.	nem válaszolt	bevándorlások összesen	a megye összlakossága
Fehér	1,62	4,48	5,63	10,30	14,87	10,96	13,29	17,32	11,92	9,61	45 518	237 741
Arad	3,52	6,15	9,08	13,06	14,48	9,31	11,18	15,61	11,67	5,97	43 068	234 059
Argeş	2,40	5,23	7,11	10,60	14,37	10,23	10,70	16,42	12,76	10,19	55 924	391 847
Bacău	2,06	3,97	5,82	9,19	12,84	9,17	10,43	18,90	15,26	12,37	49 827	395 696
Bihar	2,56	5,47	7,99	12,58	15,15	10,20	12,48	16,05	10,51	6,00	72 981	383 314
Beszterce Naszód	1,81	2,83	4,81	10,40	11,68	8,31	10,69	17,89	14,43	17,16	35 170	219 785
Botoşani	1,76	2,92	3,85	7,00	11,22	9,38	12,36	23,15	17,85	10,52	54 457	315 145
Brassó	2,61	3,87	6,00	11,10	13,16	8,90	10,81	19,47	17,08	7,00	25 638	158 839
Brăila	4,01	6,27	7,49	10,10	16,41	8,87	8,60	14,32	11,14	12,79	29 740	165 286
Buzău	2,72	6,55	7,89	10,52	16,67	10,51	10,08	15,15	11,08	8,45	72 580	391 649
Krassó-Szörény	2,76	4,34	6,38	8,51	12,11	7,68	9,14	14,50	11,13	23,46	23 440	184 122
Kolozs	2,21	4,80	6,56	10,93	13,11	10,65	12,43	17,85	14,24	7,22	54 077	305 220
Constanţa	1,75	2,62	4,30	8,39	11,97	11,50	13,77	20,08	15,60	10,02	39 916	155 175
Kovászna	3,03	4,56	7,62	14,21	15,10	9,77	10,81	15,16	10,81	8,94	21 070	108 939
Dâmboviţa	2,29	4,65	6,59	9,09	14,57	9,38	10,15	15,09	11,44	16,76	32 530	310 054
Dolj	2,87	5,36	8,22	11,73	14,62	9,44	10,11	15,41	12,58	9,67	59 370	446 407
Galaţi	2,85	3,72	5,31	8,32	14,42	9,41	10,14	15,30	12,48	18,93	33 301	271 186
Gorj	2,00	4,52	6,71	9,04	13,54	9,41	10,66	18,11	19,27	9,57	35 461	231 625
Hargita	2,41	4,52	7,67	13,12	16,51	9,80	12,30	14,16	12,87	7,85	34 456	199 937
Hunyad	1,88	4,73	6,25	11,69	14,53	9,86	11,64	16,45	12,82	10,16	37 463	151 577
Ialomiţa	3,27	5,42	7,63	9,71	15,70	9,92	10,29	15,30	11,33	11,45	38 442	233 062
Iaşi	1,78	3,10	4,62	7,71	12,27	9,94	11,19	20,35	16,93	12,11	55 272	405 048
Ilfov	2,85	5,58	7,40	11,11	14,57	9,39	9,21	14,18	12,76	12,65	84 012	637 604
Máramaros	1,46	4,35	6,76	10,08	12,40	7,88	12,15	20,79	15,94	9,20	40 408	264 780
Mehedinţi	2,65	5,35	7,80	11,62	14,03	9,24	10,11	15,94	13,41	9,85	33 750	203 030
Maros	2,73	4,70	6,74	11,32	13,73	9,91	12,02	17,67	13,98	7,20	61 280	328 492
Neamţ	1,99	4,33	6,00	9,45	15,84	10,29	11,06	15,84	14,79	8,31	46 605	355 597
Olt	2,47	5,95	8,24	13,79	15,51	10,41	10,78	14,47	11,16	7,22	55 460	390 376
Prahova	2,12	6,51	8,01	10,63	16,47	10,15	10,35	14,81	10,91	10,05	56 284	377 058
Szatmár	2,80	4,66	7,13	9,66	13,65	9,42	11,95	18,91	15,33	6,51	41 541	236 988
Szilágy	2,07	3,34	5,46	8,46	10,93	8,96	11,92	18,55	14,86	15,45	35 671	213 569
Szeben	1,82	3,79	5,47	9,79	14,19	10,61	11,81	19,81	17,50	6,64	30 840	180 521
Suceava	1,86	4,22	5,63	11,88	13,27	9,24	10,36	18,33	15,10	8,38	62 224	443 294
Teleorman	3,33	6,45	8,92	12,69	14,10	2,29	9,86	14,25	10,74	10,38	50 215	375 210
Temes	3,81	6,82	8,40	9,93	14,62	9,51	10,45	15,35	12,09	9,01	55 863	257 484
Tulcea	2,09	4,09	6,10	10,78	14,24	10,37	11,64	18,22	12,80	9,65	27 194	155 305
Vaslui	2,29	3,18	4,12	6,30	10,74	8,08	9,46	18,66	14,68	22,50	48 472	327 280
Vâlcea	2,03	4,24	6,04	6,38	13,69	10,40	11,85	16,92	13,93	11,55	48 201	302 792
Vrancea	2,34	4,13	5,58	8,29	13,54	8,97	9,47	16,93	13,49	17,28	37 102	270 273
Bukarest	2,06	2,60	5,18	9,92	8,46	7,23	7,74	20,49	23,42	12,90	12 526	12 526
Nem válaszolt											56 666	-
Összesen	47 414	89 216	122 963	209 259	255 386	174 754	197 221	306 199	242 184	193 419	1 838 015	11 320 565

6. A VÁROSOKBA VALÓ MIGRÁCIÓ

Megye	Saját megyéből		Más megyéből		Nem válaszolt
	városból	faluból	városból	faluból	
Fehér	8,81	49,74	12,28	27,68	1,50
Arad	6,41	42,70	12,10	34,11	4,68
Argeş	6,44	44,41	13,71	33,28	2,16
Bacău	7,80	47,72	12,59	31,17	2,18
Bihar	7,53	55,89	11,26	20,32	4,01
Beszterce Naszód	5,61	61,33	11,43	19,83	1,77
Botoşani	7,72	67,32	8,18	12,65	4,14
Brassó	3,54	13,41	17,53	63,04	2,48
Brăila	2,62	49,40	11,35	32,57	4,06
Buzău	1,87	60,51	11,63	23,66	2,29
Krassó-Szörény	8,27	29,89	11,77	47,84	2,23
Kolozs	7,39	41,78	16,02	32,75	2,06
Constanţa	5,99	35,17	13,16	39,15	6,53
Kovászna	9,82	46,50	16,14	26,21	1,32
Dâmboviţa	8,03	44,07	14,85	31,10	1,94
Dolj	5,62	51,84	12,29	27,50	2,75
Galaţi	4,30	34,50	15,66	41,78	3,95
Gorj	5,14	53,18	12,66	27,80	1,23
Hargita	10,15	45,60	13,53	29,28	1,52
Hunyad	8,15	15,15	13,14	61,47	2,09
Ialomiţa	6,41	57,49	9,30	26,65	5,06
Iaşi	4,63	41,11	15,67	34,61	3,99
Ilfov	3,78	49,57	10,59	31,44	4,62
Máramaros	9,99	35,49	14,52	37,54	2,46
Mehedinţi	5,36	62,51	9,92	20,98	1,24
Maros	7,22	52,24	14,70	23,79	2,05
Neamţ	5,83	50,95	12,39	28,58	2,24
Olt	5,04	52,13	12,87	28,30	1,66
Prahova	10,90	39,67	13,81	33,28	2,34
Szatmár	5,92	64,50	9,55	16,66	3,38
Szilágy	6,97	59,04	12,11	20,63	1,24
Szeben	6,62	34,46	14,03	42,12	2,78
Suceava	8,35	51,70	9,60	22,54	6,80
Teleorman	9,31	60,49	10,15	18,53	1,52
Temes	6,09	29,32	16,45	42,55	5,57
Tulcea	4,98	57,68	11,62	21,10	4,63
Vaslui	5,97	60,03	8,48	23,31	2,22
Vâlcea	8,25	49,98	12,83	26,58	2,35
Vrancea	6,41	47,48	12,39	30,93	2,80
Bukarest	0,13	-	24,12	70,75	4,94
Összesen	4,32	33,69	14,57	41,95	3,52
5 421 935	234 205	1 826 522	790 232	2 274 705	190 727

-A saját megyei peremközségeiből 55 748 személy, más megyék peremközségeiből 50 066 személy vándorolt az ország városaiba (1,95%)

Forrás: Recensământul populaţiei şi al locuinţelor din 5 ianuarie 1977, vol I.I.D.C.S. buc., 747-749 old.

7. A FALVAKBA VALÓ MIGRÁCIÓ

Megye	Saját megyéből		Más megyéből		Nem válaszolt
	városból	faluból	városból	faluból	
Fehér	6,28	55,29	8,40	28,92	1,11
Arad	6,92	42,07	5,54	42,20	3,27
Argeş	7,91	59,08	6,28	25,58	1,15
Bacău	7,77	60,33	6,32	24,31	1,27
Bihar	5,73	67,35	4,49	18,77	3,67
Beszterce-Naszód	3,16	65,59	6,68	23,17	1,41
Botoşani	5,52	61,00	6,53	18,95	7,99
Brassó	6,19	27,20	9,45	54,25	2,91
Brăila	4,12	48,90	4,02	40,73	2,24
Buzău	3,73	69,48	5,72	20,01	1,05
Krassó-Szörény	5,57	41,68	6,46	43,31	2,98
Kolozs	6,87	57,06	5,42	29,89	0,76
Constanţa	4,03	30,94	4,72	58,86	9,46
Kovászna	6,92	52,16	10,19	29,07	1,72
Dâmboviţa	5,29	53,35	8,48	31,23	1,66
Dolj	7,94	68,98	4,64	17,24	1,20
Galaţi	7,58	69,91	4,52	24,90	2,09
Gorj	4,67	58,58	8,55	27,27	0,92
Hargita	9,16	54,53	10,11	24,01	2,00
Hunyad	7,87	44,94	6,59	39,29	1,31
Ialomiţa	4,10	43,47	6,14	42,25	4,04
Iaşi	8,04	56,00	5,51	28,41	2,06
Ilfov	2,91	53,74	7,47	32,98	2,91
Máramaros	9,17	56,89	5,59	26,61	1,87
Mehedinţi	6,46	66,24	5,44	21,10	0,76
Maros	5,63	59,48	7,60	25,93	1,36
Neamţ	6,08	61,17	5,60	26,05	1,36
Olt	5,58	61,00	7,26	25,00	1,17
Prahova	10,03	56,61	5,85	26,33	1,19
Szatmár	6,87	56,31	5,66	26,96	4,20
Szilágy	3,58	59,64	9,06	26,60	1,12
Szeben	7,20	41,28	7,57	41,85	2,10
Suceava	5,63	57,71	4,98	25,00	6,68
Teleorman	7,14	67,04	6,87	18,02	0,92
Temes	4,37	30,60	5,27	54,24	5,52
Tulcea	4,68	44,10	5,76	28,55	16,92
Vaslui	5,35	65,93	6,24	20,61	1,88
Vâlcea	5,36	62,37	6,86	24,46	0,96
Vrancea	5,26	60,01	6,65	26,32	1,76
Összesen	5,09	53,50	5,87	31,28	3,08
1 838 015	93 473	983 331	107 980	574 830	56 666

- Peremközségekből a saját megyéből 13.695, más megyék peremközségeiből 8.036 személy vándorolt be az ország különböző falvaiba (1,18%-a a falvakba költözötteknek)